

TECHNOLOGICKÁ PLATFORMA

SILNIČNÍ DOPRAVA

OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE

Ministerstvo
průmyslu
a obchodu

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TECHNOLOGICKÁ PLATFORMA SILNIČNÍ DOPRAVA

KONEČNÝ NÁVRH IMPLEMENTAČNÍHO AKČNÍHO PLÁNU

Nové pohonné hmoty pro silniční dopravu

Technologická platforma silniční doprava

- **Ing. Miloš Podrazil, vedoucí skupiny, ČAPPO**
- **Ing. Jakub Gleich, ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.**
- **Ing. Jiří Plitz, PARAMO, a.s.**
- **Ing. Milan Vitvar, ČAPPO**
- **Ing. Libor Špička, CDV i.d.v., Brno**
- **Ing. Daniel Dobeš, PhD., SGS Czech Republic,
Divize paliv a maziv**
- **Ing. Zbyněk Mareček, SGS Czech Republic,
Divize paliv a maziv**
- **Ing. Vladimír Třebický, CSc., SGS Czech Republic,
Divize paliv a maziv**
- **Ing. Ladislav Fuka, SGS Czech Republic,
Divize paliv a maziv**

Technologická platforma silniční doprava

Obsah prezentace:

1. Dlouhodobé cíle Implementačního akčního plánu
2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu
3. Podpora výzkumu a vývoje inovací
4. Návrhy projektů.
5. Závěr.

Technologická platforma silniční doprava

1. Dlouhodobé cíle strategické výzkumné agendy

a) Současný stav řešené problematiky

- ❑ výsledky I. – V. etapy činnosti v rámci Technologické platformy silniční doprava
- ❑ legislativní opatření
  - ✓ novela Národního akčního plánu pro energii z obnovitelných zdrojů (NAP OZE)
  - ✓ novela Státní energetické koncepce

Závěry:

- podíl zpracování biopaliv v dopravě do roku 2020 beze změn
- zdroje biomasy do roku 2020 určeny pro výrobu energie

Technologická platforma silniční doprava

1. Dlouhodobé cíle strategické výzkumné agendy (SVA)

a) Současný stav řešené problematiky

- ❑ legislativní opatření
  - ✓ novela zákona o pohonných hmotách a vyhlášky o jakosti a evidenci pohonných hmot
  - ✓ zákon o ochraně ovzduší (č. 201/2012 Sb.)
  - ✓ nařízení vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv
- ❑ organizační opatření
  - ✓ SVA rozšířena o téma bio-MTBE
- ❑ výzkumně vývojová činnost a provozní zkoušky
  - ✓ zpracování bioolejů ve společnosti UNIPETROL, a.s.

Technologická platforma silniční doprava

1. Dlouhodobé cíle strategické výzkumné agendy (SVA)

b) Cíle a priority výzkumu

- ❑ hlavní cíle
  - ✓ náhrada fosilních zdrojů
  - ✓ využití biologického odpadu
  - ✓ zlepšení ekologických a užitných vlastností motorových paliv
- ❑ definice cílů výzkumných témat
  - ✓ realizace provozních zkoušek zpracování bioolejů a odpadních kuchyňských olejů
  - ✓ spolupráce na zpracování a vydání EN 16214
Udržitelně vyrobená biomasa pro energetické využití

Technologická platforma silniční doprava

1. Dlouhodobé cíle strategické výzkumné agendy (SVA)

b) Cíle a priority výzkumu

- definice cílů výzkumných témat
  - ✓ analýza surovinové základny pro hydrogenační zpracování bioolejů
  - ✓ legislativní opatření (novela zákona o ochraně ovzduší)
  - ✓ zajištění finančních zdrojů
  - ✓ analýza problematiky dalšího vývoje výroby MTBE

Technologická platforma silniční doprava

1. Dlouhodobé cíle strategické výzkumné agendy (SVA)

c) Kritická místa a návrhy na jejich odstranění

- ❑ legislativní opatření
  - ✓ zásadní pro možnost pokračování výzkumu a vývoje (novela vyhlášky MPO č. 133/2010 Sb. a zákona o ochraně ovzduší)
  - ✓ cíl – důsledné převedení ustanovení směrnice 2009/28/ES čl. 21 odst. 2 do české legislativy
- ❑ absence ekonomické podpory
  - ✓ novela zákona o spotřebních daních
  - ✓ pilotní projekt (MŽP)
- ❑ rozhodnutí podnikatelské sféry o realizaci

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

a) Národní úroveň

- ❑ řešená témata v rámci činnosti Technologické platformy-část Energie pro dopravu
  - ✓ Vize silniční dopravy v roce 2030, část Energie, životní prostředí a zdroje
  - ✓ Strategická výzkumná agenda, část Energie a alternativní zdroje
  - ✓ Návrh implementačního akčního plánu, část Energie a alternativní zdroje
  - ✓ Moderní motorová paliva
  - ✓ Implementační plán pro nové pohonné hmoty pro silniční dopravu
- ❑ Tématický soulad s Národním akčním plánem schváleným vládou v roce 2012

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

a) Národní úroveň

- ❑ řešená témata v rámci činnosti Technologické platformy-část Energie pro dopravu
- ❑ Témata řešená projekty
  - ✓ Zpracování rostlinných olejů a glycerinu (VÚANCH 2006 až 2009 MPO)
  - ✓ Zpracování produktů FT syntézy a její zefektivnění (VÚANCH , do 2011, MPO)
  - ✓ Výzkum vlivu motorových paliv obsahujících biosložky na chod a emise vznětových a zážehových motorů ve vozovém parku ČR, (VÚANCH , 2007 až 2009, MPO)
  - ✓ Zušlechťování bioplynu, VÚZT,v.v.i.,2008 až 2010, MZe

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

a) Národní úroveň

- ❑ řešená témata v rámci činnosti Technologické platformy-
část Energie pro dopravu
- ❑ Témata řešená projekty
  - ✓ Optimalizace výroby biobutanolu, VŠCHT Praha, 2008 až 2010, MZe
  - ✓ Zpracování řasové biomasy na škrob a bioetanol, Termizo, 2009-2012, MŠMT
  - ✓ Separace oleje z mokré řasové biomasy pro výrobu biopaliv 3.generace enzymaticky katalyzovanou transesterifikací, EcoFuel Laboratories, 2012-2014, MŠMT

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

a) Národní úroveň

- ❑ řešená témata v rámci činnosti Technologické platformy-část Energie pro dopravu
- ❑ Témata řešená projekty s účastí členů platformy
  - ✓ Měření a výpočty emisních faktorů nelimitovaných polutantů při spalování směsných biopaliv v závislosti na jejich složení a provozních režimech (Centrum dopravního výzkumu)
  - ✓ Analýza životního cyklu fosilních motorových paliv a biopaliv pro tvorbu koncepčních dokumentů zavedení daně z oxidu uhličitého v oblasti mobilních zdrojů znečišťování (Centrum dopravního výzkumu, ČAPPO)

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

b) Mezinárodní úroveň

- ❑ Témata řešená projekty
  - ✓ Bio-SNG (6.RP) ukázka výroby syntetického zemního plynu z tuhých paliv zplyněním (Rakousko)
  - ✓ NEXT-GTL-projekt řešený v letech 2007 až 2013, se zaměřuje na tři linie
    - ✓ Nekonvenční způsoby katalytické tvorby syntézního plynu ze zemního plynu
    - ✓ Přímou katalytickou konverzi methanu na metanol/DME
    - ✓ Katalytickou konverzi methanu na aromáty a následnou alkylaci ethanem/propanem

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

b) Mezinárodní úroveň

- ❑ Témata řešená projekty
  - ✓ DIRECTFUEL-projekt řešen 2010-2014, výzkum fotosyntetických mikroorganismů, které budou schopné přímé přeměny působením sluneční energie a oxidu uhličitého na motorové palivo. Cílem je vývoj ethylenu a krátkých n-alkanů pomocí fotosyntetických cyanobakterií
  - ✓ NEXT GEN BIOFUEL- projekt řešený v letech 2009 až 2012 s cílem produkce čistého syntézního plynu/kapalného paliva pomocí termochemického zplyňování doplněného FT syntézou. Výchozí surovinou byly zemědělské zbytky, např. pšeničná sláma, olivové pokrutiny, kukuřice apod.

Technologická platforma silniční doprava

2. Současný stav výzkumu a vývoje v tématu

b) Mezinárodní úroveň

- ❑ Témata řešená projekty
  - ✓ BIODME – projekt řešený v letech 2009 až 2012, s cílem vyrobit biopalivo z lignocelulózové biomasy. Výstupem je DME vyrobený z rozkladných produktů biomasy prostřednictvím čistého syntézního plynu a finální syntézy paliva. Kompatibilita s motory byla ověřena při zkoušce na 14 nákladních automobilech VOLVO

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Historický vývoj - do roku 1989 vývoj a výzkum probíhal v řadě institucí podporovaných výrobními podniky s cílem udržovat technickou úroveň na základě vlastní činnosti a informací získaných na základě kontaktů se zahraničím
- ❑ Po roce 1989 rozpad VVZ v rámci privatizačních projektů výrobních podniků, obdobný stav jako v západních zemích v poválečné etapě
- ❑ Současná situace-omezení zpracování ropy v malých a středních podnicích, omezení prostředků na výzkum, odliv výzkumných pracovníků
- ❑ Podpora výzkumu by mohla napomoci k rozšíření sortimentu vyráběných a alternativních paliv, využití zařízení

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Nepřímá podpora výzkumu, vývoje a inovací-souvisí s vytvořením vhodného tržního prostředí
- ❑ Nutná změna legislativy se zahrnutím podpory biopaliv vyšších generací, včetně daňového zvýhodnění v rámci pilotních projektů.
- ❑ Posílení konkurenceschopnosti by urychlilo návratnost investic do technologií zpracování biomasy rafinérskými a chemickými technologiemi
- ❑ Do budoucna by daňové zvýhodnění mělo být zaměřeno zejména na biopaliva vyšších generací

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Přímá podpora výzkumu, vývoje a inovací - je založena na poskytnutí finančního příspěvku na řešení projektu.
- ❑ Technologická agentura ČR-program ALFA, TIP. Program TIP pozastaven, u programu ALFA snižován objem poskytnutých finančních prostředků
- ❑ Počet operačních programů by měl pro období 2014 až 2020 klesnout na šest, jeden by měl být zaměřen na podnikání a inovace a spravován MPO.

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Hlavní směry výzkumu a vývoje v západních zemích
- ❑ Největší rozvoj technologií zpracování ropy v období 30-tých až 50-tých let 20.století
- ❑ Výzkum a vývoj soustředěn v soukromých společnostech a rafinérských koncernech
- ❑ Trend rozvoje založený na technickém zdokonalování jednotlivých procesů trval do 70-tých let. Následně probíhala redukce výzkumu a vývoje a jeho soustředění do privátních společností bez přímé návaznosti na zpracování ropy-inženýrské společnosti
- ❑ Stagnace technologického vývoje v ropných společnostech
- ❑ Jediným měřítkem jsou výsledky, tržby z realizace projektů

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Charakteristika výzkumných pracovišť v ČR
  - ❑ ztráta dlouhodobých kontaktů se zahraničím,
  - ❑ nedostatečná technická vybavenost,
  - ❑ roztržitost zaměření, obtížné získávání zakázek,
  - ❑ nedůvěra zahraničních vlastníků z důvodu nedostatečných referencí, jejich vazba na zahraniční výzkumná pracoviště
- ❑ Malá podpora výzkumu ze strany firem i státu, nedostatečná návaznost grantových programů na využití poznatků, nedostatečné vazby výzkumu a cílových firem
- ❑ Značná byrokracie a náročná administrativa programů

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Nedostatečná podpora, ztráta zakázek přináší ztrátu motivace a pokles úrovně personálu
- ❑ Nedostatečné komunikační schopnosti, nedostatek celkového přehledu výzkumných pracovníků pro zjištění potřeb zadavatelů
- ❑ Návrh obecného řešení
- ❑ Proces obnovy na základě výhodných výchozích podmínek
  - ❑ Levná pracovní síla, přístroje, prostory, zázemí a částečně know-how
  - ❑ Nutné vědomosti v daném oboru a jejich trvalé zvyšování a ověřování – atestace

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Know-how - vybudovat databázi zásadních informací volně přístupných v daném oboru
- ❑ Nalézt způsob komunikace s partnery, organizovat konference a semináře, prezentace možností výzkumu odborné veřejnosti
- ❑ Používat komplexní řešení, vybudovat silné vazby na průmysl a potenciální zákazníky, zpracovat komplexní nabídky služeb, zpracovat rešerše pro různá témata, např. jako podklady pro jednání se zahraničními partnery
- ❑ Je nutno vybudovat vazby na mezinárodní systém vazeb na zakázky, možnost zpracování analytických prací, technických posudků, zkoušek včetně návaznosti na evropské zkušebnictví

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Vytvářet centra kompetence s výzkumnými programy s nutnou podporou odpovídající části průmyslu
- ❑ Pro rozhodovací procesy začlenit i představitele firem včetně zahraničních
- ❑ Doporučení pro výzkum a vývoj v petrolejářském průmyslu
  - ❑ Maximální využití surovin
  - ❑ Odpadové hospodářství-analýzy nebezpečných odpadů, navrhovat systémy třídění a začlenění do jednotlivých kategorií, analýzy kontaminace zeminy, zpracování odpadů
  - ❑ Snižování výrobních a energetických nákladů a nákladů na údržbu

Technologická platforma silniční doprava

3. Podpora výzkumu a vývoje inovací

- ❑ Aplikace evropských směrnic pro obnovitelné zdroje energií
- ❑ Výzkum a vývoj vyspělých biopaliv vyšších generací
- ❑ Expertní práce v oboru s využitím akreditace zkušebních laboratoří, inspekčních a certifikačních orgánů
- ❑ Práce pro strojírenství se zaměřením na snížení spotřeby materiálu jeho inovace a a snižování energií pro pohon

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

a) Výzkumné téma 1

Výzkum zpracování čerstvých a odpadních rostlinných a živočišných olejů a tuků (bioolejů) rafinérskými technologiemi na uhlovodíkové motorové palivo a optimalizace získaných uhlovodíkových produktů pro výrobu motorových paliv pro pohon vozidel se zážehovým a vznětovým motorem.

cíl řešení

- ✓ náhrada ropy
- ✓ využití bioolejů a odpadních kuchyňských olejů
- ✓ využití uvolněné kapacity rafinérií
- ✓ výhodnější složka pro výrobu motorových paliv

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

a) Výzkumné téma 1

- přínos projektu pro ČR
  - ✓ udržení rafinérských kapacit v provozu
  - ✓ socioekonomický přínos
- časové období řešení
  - ✓ provedení další etapy provozních zkoušek (2014)
  - ✓ provozní realizace (2016)
- doporučení řešitelé
  - ✓ rafinérie v Pardubicích, Kralupech a Litvínově

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

a) Výzkumné téma 1

- zdroj financování
  - ✓ podnikatelské investice se státní podporou
- situace v Evropě
  - ✓ technologie NexBTL

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

b) Výzkumné téma 2

Vývoj nových motorových paliv na bázi zpracování biomasy a spalitelných komunálních a průmyslových odpadů (biopaliva II. generace). Vývoj a vyzkoušení mísících receptur nových paliv s ropnými polotovary.

- cíle řešení
  - ✓ náhrada ropy obnovitelným zdrojem energie
  - ✓ nová paliva s výhodnějšími užitnými a ekologickými parametry
- přínos projektu pro ČR
  - ✓ dosažení předepsané úspory (o 10 %) emisí skleníkových plynů ze spalování motorových paliv
  - ✓ zdroje pro prémiová paliva

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

b) Výzkumné téma 2

- časové období řešení
  - ✓ po roce 2020 (zdroje biomasy, investiční náročnost)
- doporučení řešitelé
  - ✓ výzkum a vývoj – VŠCHT a VÚAnCh
  - ✓ provoz – UNIPETROL
  - ✓ nejdříve po roce 2020
- zdroj financování
  - ✓ státní podpora v kombinaci s podnikatelskými zdroji
- situace v Evropě
  - ✓ Pilotní projekty

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

c) Výzkumné téma 3

Výroba bio-ethyltercbutyletheru etherifikací izobutenů bioethanolem

- cíl řešení
  - ✓ náhrada zastaralé a ekologicky nevýhodné výroby MTBE výrobou bio-ETBE
- přínos projektu pro ČR
  - ✓ zvýšení využití biopaliv v benzínu prostřednictvím náhrady bioetanolu bio-ETBE
- časové období řešení
  - ✓ do roku 2015 (dokumentace k dispozici)

Technologická platforma silniční doprava

4. Návrh výzkumných témat

c) Výzkumné téma 3

- doporučení řešitelé
  - ✓ rafinérie v Kralupech n. Vlt
- zdroj financování
  - ✓ podnikatelské zdroje
- situace v Evropě
  - ✓ SR, SRN

Technologická platforma silniční doprava

5. Závěr

Rychle lze realizovat výzkumná témata 1 a 3

□ *Současný stav*

- pokročilý vlastní VaV
- pozitivní výsledky VaV a pilotních zkoušek
- k dispozici provozní jednotky s volnou kapacitou
- zahraniční zkušenosti

□ *Přínosy*

- zlepšení motorářských vlastností benzínu a motorové nafty, prémiová paliva
- snížení emisí skleníkových plynů ve srovnání se stávajícím sortimentem motorových paliv

Technologická platforma silniční doprava

5. Závěr

□ **Nutná opatření**

- z pohledu státu:
  - upravit legislativu (započitatelnost do plnění povinnosti)
  - stanovit daňovou podporu
  - novelizovat technické normy
- z pohledu podnikatelských subjektů:
  - rozhodnout o realizaci
- analyzovat surovinovou základnu a ekonomickou efektivitu

Technologická platforma silniční doprava

5. Závěr

Výzkumné téma 2 (zásadní a sofistikovaná změna typu „Hi-Tech“)

□ *Současný stav*

- k dispozici pouze teoretické práce a návrhy
- v zahraničí pokročili mnohem dále

□ *Přínosy*

- lepší bilance emisí skleníkových plynů
- energetická nezávislost
- změna v používání surovin pro výrobu paliv

□ *Nutná opatření*

- finanční podpora pro realizaci pilotní jednotky

TECHNOLOGICKÁ PLATFORMA

SILNIČNÍ DOPRAVA

OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE

Ministerstvo
průmyslu
a obchodu

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Děkuji Vám za pozornost.

**Ing. Vladimír Třebický
SGS Czech Republic,s.r.o.**

Divize paliv a maziv

U trati 1226/42

100 00 Praha 10

tel.: +420 274 021330

fax: +420 274 817287

GSM: +420 731429197

e-mail: vladimir.trebicky@sgs.com